

κτὰ καὶ εὐληπτα κομμάτια ποιήσεως, οἶον τοῦ Σολομοῦ, τοῦ Τυπάλδου, τοῦ Παράσχου, τοῦ Φερραίου, κανὲν κλέφτικον κλ. καὶ νὰ ἐφιστάται ἡ προτοχὴ εἰς τὴν ποικίλῃν δυνάμιν τῆς ποιήσεως τοῦ νὰ ἐκφράζη ζωηρῶς καὶ μὲ ἄκραν ἀκρίβειαν παντοῖα διανοήματα καὶ αἰσθήματα. Ὅλη δὲ αὕτη ἡ διδασκαλία νὰ γίνηται δι' ὀλίγων λέξεων καὶ ὡς νύξεων καί, εἰ δυνατόν, κατ' ἀντιπαράθεσιν τῶν ἐναντίων, ἤτοι τῶν δυσαναλόγων, τῶν ἀσυμμέτρων, ἀσχήμων κλ.

[ἔπεται τὸ τέλος]

Π. ΒΕΡΓΩΤΗΣ.

ΔΟΥΝΑΙ ΚΑΙ ΛΑΒΕΙΝ

ΥΠΟ

B A B B Y.

(Συνέχεια, ἔρα προηγούμενον φυλλάδιον)

V

Μόλις καταβάς, εἰσῆλθεν ἐντὸς τοῦ πενθίμου καὶ σκοτεινοῦ πεδίου ὁ Πέτρος, ἔστη, ὡς εἴπομεν, σταυρώσας τὰς χεῖρας καὶ ἠκροάσθη. Ὁ ἄνεμος, μετὰ τινος σφιδροῦς, τιναγμοῦς, ὡς τέρας πληγὴν καιρίως τὰ σέβρα, ἐφαίνετο ἐκπνεύσας. Ἡ ἀτμόσφαιρα ἦν πνιγνῆρὰ μέλανα παχύτατα νέφη συνέρρεον πανταχόθεν καὶ, συμπυκνούμενα εἰς τὸ κενόν, ἐφαίνοντο κρεμάμενα ἀπὸ τοῦ μελαμβάφους οὐλοῦ. Ἡ ἀναπνοὴ τῆς φύσεως ἦτο βαρεῖα, ὡς ἂν εἶχε πλακώσει τὸν ὕπνον τῆς ἐφιάλτης. Ἀπαίδισι καὶ ταχύταται ἀστραπαὶ προανήγγελλον ὅτι ὁ αἰθὴρ ἔμελλε νὰ ἐκχύσῃ τὴν ἐργὴν του μὲ καταρράκτας ἑροχῆς. Ὁ τυφὼν ὑπεχώρει πρὸ τῆς καταιγίδος.

Δὲν ἤκουσε κανένα ἄλλον θόρυβον, εἰμὴ τῶν φύλλων τὸν ἐλαφρὸν θροῦν,

ὃν προῦκάλει ἡ διαλείπουσα ἐκείνη ἐλαφρὰ πνοή, ἡ προηγούμενη συνήθως τῆς καταιγίδος, καὶ ὅστις εἶνε ἡ πρώτη φρικίασις τῆς φύσεως, ἀναμενούσης ἐν ἀγωνίᾳ τὴν προσβολὴν τῆς θυέλλης.

Ἄλλος ἐπισκέπτης ἐν ὥρᾳ τοιαύτῃ ἤθελεν ἐκλάβει τὸν θόρυβον τοῦτον ἀντὶ ψιθυρισμοῦ σκιῶν καὶ φασμάτων, ἐξερχθμένων κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν τοῦ μνήματος, ὅπως ὑπὸ τὸ φέγγος τῆς ἀστραπῆς συμπλέξωσι τὰς χεῖρας εἰς ἀπαίσιον χορόν. Ὁ ἥρωας μας ὁμως οὐδὲ καὶ προσέσχεεν, ἀλλὰ, προαισθανόμενος ἐπικειμένην τὴν ἐκρηξίν τῆς καταιγίδος, ἐζήτησε ν' ἀνέυρῃ μέρος ὅπως προφυλαχθῇ. Τὸ βλέμμα του, εὐθισθὲν εἰς τὰ σκότη, διέκρινεν εἰς τινὰ ἀπόστασιν ἀσθενεστάτην ἀκτῖνα φωτὸς λαμπυρίζουσαν. Τὸ ἀμυδρὸν τοῦτο φῶς ἔχυνε κανδήλα ἀνημμένη ἐντὸς τοῦ μικροῦ ναύσκου τοῦ κοιμητηρίου, κειμένου εἰς τὴν ἀπέναντι ἐσχατιάν, ἧς ἡ ἀκτὶς ἐξήρχετο θολή καὶ ἀμφίβουλος μέσον τοῦ μικροῦ παραθύρου.

Ὁ Πέτρος ὠδεύει πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο, βαδίζων δι' ἀβάτου ἐδάφους προσκρούων κατὰ πάσαν στιγμὴν ὅτε μὲν κατὰ λίθων, ὅτε δὲ κατὰ σταυρῶν κεκλιμένων. Μετὰ τινὰ βήματα τὴν πορείαν του ἀνέκοψεν ἔγκος χώματος τυχὼν πρὸ αὐτοῦ, καὶ ὁ Πέτρος ἀπολέσας τὴν ἰσορροπίαν παρ' ὀλίγον ἐκυλίετο καὶ ἐπιπτεν ἐντὸς λάκκου ὠρυγμένου καὶ χαίοντος πρὸ αὐτοῦ. Τὸ χῶμα, ὕγρὸν ἔτι, ἐδείκνυνεν ὅτι ὁ λάκκος εἶχε νεωστὶ σκαφῇ πρὸς ὑποδοχὴν νέου τινοῦ οἰκήτορος, οὗ τὴν κατοικίαν εἶχεν ἐκ τῶν προτέρων ἐτοιμάσει ὁ νεκροθάπτης.

— Μὴ βιάζεσαι δά! ὑπεψιθύρισεν ὁ Πέτρος, θεωρῶν μὲ μερίδιμα τὸν χαίοντα βόθρον, ἔχομεν ἀκόμη ὀλίγον καιρὸν.

Μετὰ τοῦτο ἐπανέλαβε τὴν σκολιὰν πορείαν του καὶ μετὰ τινος στιγμῆς εὐρέθη πρὸ τοῦ ναύσκου. Ἡ θύ-

ρα ἦτο ἀνοικτή· τὴν ὥθησε καὶ εἰσῆλθε.

Πλὴν, ἅμα εἰσελθὼν, εὐρέθη ἐντὸς πυκνοῦ, ψηλαφητοῦ σκότους. Εἶτε διότι τὸ ἔλαιον εἶχεν ἐκλίπει, εἶτε διότι, ἅμα ἠνέωχθη ἡ θύρα, εἶχε δυνηθῆναι εἰσχωρήσῃ ἐντὸς ἐλαφρὸν ρεῦμα ἄερος, ἢ μόνη φωτίζουσα τὸν ναὸν κινδύηλα ἐσθῆσθη, ἅμα ὡς ὁ Πέτρος ἐθῆκε τὸν πόδα ἐντὸς. *

Ἀπτόμενος ἐκεῖνος προῦχώρησε ψηλαφητεὶ καὶ ἀνευρὼν μικρὸν στασίδιον ἐκάθησε καὶ ἀρέθη εἰς ρεῦμα συλλογισμῶν. Δὲν τὸν ἠνώχλει τὸ σκότος· ἤρξατο ἤδη νὰ συνοκειώται μετ' αὐτοῦ. Τὸ πυκνὸν ἔρεβος, ὅπερ τὸν περιεκάλυπτεν, ἐγένετο ἡ ἀφοτηρία τοῦ ρεμβασμοῦ του.

— Εἶνε παχὺ τὸ σκότος τοῦτο, ἐσκέφθη, ἀλλὰ τὸ σκότος τοῦ τάφου εἶνε παχύτερον καὶ φοβερώτερον. Ἐδῶ ἀρκεῖ ἡ θέλησίς μου ν' ἀποδιώξῃ τοῦ; ζοφεροῦ; τούτους ἔγκους, τοὺς περιβάλλοντάς με. Ἀλλ' ἐκεῖ ὁποία δύναμις ἰσχύει; Ποῖος ἥλιος, ποῖον φῶς, ποῖα λαμπηδὼν ἠδυνήθη νὰ ἐπιρρίψῃ μὲν καὶ ἀκτίνα, ἕνα μόνον φωσφορισμὸν ἐντὸς τῆς αἰωνίας ὑμῆχλης, ἥτις καλεῖται τάφος;

Αἰωνία! ἄλλη φοβερὰ λέξις, ἀπηχοῦσα πολλάκις εἰς τὸ στόμα τῶν θνητῶν, ἀλλ' ἡς τὴν ἔννοιαν ἀδυνατεῖ τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα νὰ συλλάβῃ. Τὸ αἰώνιον τί εἶνε; Εἶνε ἡ κατάργησις τῆς μυστηριώδους δυνάμεως, πρὸ τῆς ὁποίας πᾶσα ἄλλη κάμπει τὸ γόνυ· εἶνε ἡ ἐκμηδένισις τοῦ χρόνου, τοῦ ἀπαισίου ἐκείνου Θεοῦ, ὅστις ἵπταται μετ' ἀγῆρω πτερὰ ὑπερθεῖν τῆς κυλινδουμένης ἀπαύστως εἰς τὸ κενὸν σφαίρας ἡμῶν, καὶ ὅστις, ἀνὰ πᾶν τίνανμα τῶν πτερόγων του, συντρίβει καὶ ἀνεγείρει, θεμελιῶν καὶ κατὰστρέφει. Καὶ ὅμως ἡ ὑπερβῆς αὐτῇ δύναμις σιγῇ καὶ καταπίπτει πρὸ τοῦ αἰωνίου. Χάσμα τοῦτο ἀπέραντον, ἀτελείτητον, ἀπλήρωτον! Δὲν ἔχει ὑπόστασιν, δὲ· ἔχει ὅρια, δὲν ἀ-

ναγνωρίζει ὑποδικαιρέσεις. Τί εἶνε ὁ χρόνος ἀπέναντι αὐτοῦ; Σταγὼν εἰς τὰ βάθη τῶν ὠκεανῶν, κόκκος ἄμμου ἐν τῇ ἐρήμῳ, φύλλον ἐν ἀπεράντῳ δάσει, ὢν ἐντόμου ἀδιοράτου ἐντὸς τοῦ ἀχαιοῦς αἰθέρος. Οὐτα· δὲν ἔχει μόρια τὸ αἰώνιον· δὲν κατατέμενεται, δὲν διαιρεῖται· ὁ χρόνος ἀπέναντί του εἶνε τίποτε. — Μηδέν.

Μηδέν! καὶ ἡ ἄβυσσος αὕτη με περιμένει. Εἶνε ἔμπροσθέν μου. Ἐν βῆμα με χωρίζει μόνον· μία μικρὰ λίνησις τοῦ δακτύλου μου. Τὸ ὄριον τῆς ζωῆς εἶνε ἐδῶ· τώρα κινεῖμαι, ζῶ, ἀναπνέω, ὑπάρχω. Σύρω τὴν σκανδάλην καὶ τετέλεσται· εὐρίσκομαι πλέον εἰς τὴν ἀνυπαρξίαν.

Εἰς τὴν ἀνυπαρξίαν! Ὅταν ὦν ἐμψυχον, ζῶν καὶ ὑπάρχον προσέρῃ τὴν λέξιν ταύτην, ἀναμετρήσῃ τὴν φορικτὴν αὐτῆς σημασίαν; Καὶ τὸ τολμηρότερον πνεῦμα δύναται νὰ συλλάβῃ εἰκόνα αὐτῆς; Ἀνελόγισέ ποτε τί δύναται νὰ ᾔηε ἡ παντελὴς ἐξαράνις τοῦ ἐγῶ; Καὶ ὅμως τόσον ἐπαχλὴς καθίσταται ἐνίοτε ἡ ζωὴ, ὥστε ἐκουσίως παραδίδει τις ἑαυτὸν εἰς τὸ κράτος τῆς ἀνυπαρξίας. Θεότης, προηγηθεῖσα τοῦ κόσμου καὶ πάλιν μέλουσα νὰ τὸν δεχθῇ, προσέρχομαι θαρραλὲς πρὸς σέ. Ὁ πόνος δὲν εἰσεχώρησέ ποτε εἰς τὸ κράτος σου, τὸ δάκρυ ποτὲ δὲν ἀνέλαμψεν εἰς τὸ σκοτεινόν σου βασίλειον. Ἀνοιξὸν τοὺς παγεροὺς καὶ ἀχανεῖς σου κόλπους καὶ δεῖξαι με κτῆμά σου ἀναφαίρετον. Ἀἴθην ἐγὼ ζητῶ, μόνον λήθην, καὶ τὸ εὐρὸν βασίλειόν σου εἶνε ἐστρωμένον ὑπὸ αἰωνίας λήθης, ὡς εἶναι ἐστρωμέναι ὑπὸ αἰωνίας καὶ ἀτήκτου χιόνος αἱ παρά τὸν πόλον χώραι.

Τοιαύτη τις ἦν ἡ ἀλληλουχία τῶν ἰδεῶν, αἵτινες διήλθον ἀπὸ τοῦ πνεῦμα τοῦ μέλλοντος αὐτόχειρος κατὰ τὴν ὑπερτάτην ἐκείνην στιγμὴν. Ἰστάμενος πρὸ τοῦ χείλους τῆς ζοφερᾶς ἀβύσσου, θυβίζων ἐντὸς τοῦ βλέμματος του, ὥπως διόδη τι καὶ ἔτοιμος νὰ ποιή-

ση τὸ ὑστατον μοιραῖον βῆμα, ὅπως καταποθῇ ὑπ' αὐτῆς, δὲν ἠδυνήθη νὰ μὴ στρέψῃ ὑστατον τὸ βλέμμα πρὸς τὴν ζωὴν, ἣν κατελίμπανε διὰ πινυτός. Ἡ λήθη ἐκείνη, ἣν ἐπέζητει ἐπιμόνως ἐν τῷ ἀβεβαίῳ μέλλοντι, τὸν ἐκκλινε νὰ στρέφῃται καὶ νὰ ἀναμνησκῇται τὸ παρελθόν. Τότε παρήλασαν ἐνώπιόν του, ὡς ἐν πανοράματι, πᾶσαι αἱ ἐποχικαὶ ἡμέραι τῆς ζωῆς του. Οἱ πρῶτοί του χρόνοι, οἱ χρόνοι τοῦ παιδὸς καὶ τοῦ μεῖρακος, ἐξέπεμπον αὐτοῦσαν λάμψιν εὐτυχίας, ἀλλ' ὅσοι προσέβαιναν ὁ καιρὸς, τόσον στυγνὸς καθίστατο καὶ συννεφώδης ὁ βίος τοῦ νεοῦ καὶ τοῦ ἀνδρός, ὡς δασος πυκνὸν, σκιερώτερον καὶ ζοφερώτερον καθιστάμενον ὅσον ἡ ἡμέρα κλίνει πρὸς τὴν δύσιν. Ὅτε τὸ πνεῦμα ἐτελείωσε τὴν ἀνακεφαλαίωσιν ταύτην, ὁ Πέτρος ἠρώτησεν ἑαυτὸν.

— Ζωὴ τοιαύτη μοὶ ὑπόσχεται εὐδαιμονεστερον μέλλον;

Κρότος κεραυνοῦ δεινὸν παταγήσας αἰφνης ἠκούσθη ἔξω, μὲν ἀπάντησις εἰς τὴν ἐρώτησίν του.

Ὁ Πέτρος ἀφῆκε γέλωτα ξηρόν.

— Μοὶ ἀπαντᾷ εὐγλώττως ὁ κεραυνός, εἶπεν.

Δεύτερος κεραυνὸς ἠκούσθη καὶ μετ' αὐτὸν οἱ καταρράκται τοῦ οὐρανοῦ ἠνεώχθησαν καὶ ὑετὸς ραγδαῖος ἤρξατο νὰ πίπτῃ, ἀναμειγμένος μετὰ χονδρᾶς χαλάζης, ἥς οἱ κόκκοι ἐπιπτον κροταλίζοντες ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

— Ὁ οὐρανὸς μὲ εἰδοποιεῖ ὅτι ἡ στιγμή ἤγγικεν, εἶπεν ὁ Πέτρος ἀρπνισθεῖς ἰδῶμεν τὴν ὥραν.

Ἐπορεύθη ψιλαφητεῖ εἰς τὸ μέρος τοῦ ναοῦ, ὅπου ἐκρέματο ἡ κανδήλα καὶ, ἀναρρίχθεις εἰς τὸν τοῖχον, διὰ τῆς προστριβῆς φωδφορικοῦ πυρείου, κατάρθωσε ν' ἀνάψῃ φῶς. Ἐξέβαλε τὸ ὀρολόγιόν του καὶ ἐθεώρησεν, εἶδε δὲ ὅτι ὑπελείποντό τινα λεπτὰ μέχρι τοῦ μεσονυκτίου. Αἱ ὥραι εἶχον παρέλθει διαρκούσης τῆς ρέμβης του.

Ἀλλὰ μόλις ἔστρεψε τὰ νῶτα καὶ

προσέβλεψε πρὸς τὸ ἀντίθετον μέρος καὶ ἀνεσκίρτησεν ἀκουσίως. Εἰς τὴν ὥραν λάμψιν τῆς κανδήλας παρετήρησε πλησίον τοῦ νάρθηκος μακρὰν μελανοσκεπῇ τράπεζαν, ἐφ' ἧς ἔκειτο φέρετρον καὶ ἐπὶ τούτου ἠπλωμένον τὸ σῶμα νεκρῶς γυναικός.

Ὁ Πέτρος ἦτο γενναῖος καὶ ἀτρόμητος, ἀλλ' εἰς τὴν θίαν τοῦ φερέτρου καὶ τοῦ πτώματος κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν, ἡσθάνθη φοβίαν ἀγνωστον διατρέξασαν τὰς φλέβας του.

Ἀνῆψε λαμπάδα ἐκεῖ που εὗρεσθίσαν καὶ προὐχώρησε, πλησιάζας δὲ ἀνεγνώρισε τὴν νεκρὰν. Ἡ πρό τινων ὥρων εἶχεν ἀπαντήσῃ τὴν κηδεῖαν. Τότε ἀνεμνήσθη τοῦ ἔξω ἠ ἀνωρυμένου λάκκου, ἐν ᾧ παρ' ὀλίγον ἔπιπεν. Οὐδεμία πλέον ἀμφιβολία ὅτι ὁ τάφος εἶχε σκαφῇ δι' αὐτὴν καὶ αὐτὴν ἐμελλε νὰ περικλείσῃ τὸ λαίμαργον στόμα του, ἅμα ὡς ἤθελε φανῇ ἡ ἡμέρα, τὸ πτώμα δὲ ἦν ἀποτεθειμένον ἐκεῖ μέχρις ὅτου ἤθελε παρέλθῃ ἀπὸ τοῦ θανάτου ἡ ὠρισμένη ὥρα.

Ἐφερε τὸ φῶς πλησίον τῆς μορφῆς τῆς νεάνιδος καὶ ἠτένισεν αὐτὴν ἐπ' ὀλίγον μὲ βλέμμα ἀπεριγράπτου συμπαιθείας. Ἐτῇ δὲν θὰ ἠρίθμει πλείονα τῶν εἰκοσιν ἡ κόρη αὐτῇ, ἡ δὲ μορφή της διετηρεῖτο εὐγενὴς καὶ ὠραία. Ἡ χαρίεσσα παιδικὴ κεφαλὴ της νοηλῶς ἐστηρίζετο ἐπὶ τοῦ νεκρικοῦ προσκεφαλαίου, ὁ στέφανος δὲ, ὃν ἔφερε καὶ ἡ ἐκλευκος παρθενικὴ στολή της παρίστων αὐτὴν ὡς νεάνις ἀποκαμουσαν ἐκ τοῦ καμάτου καὶ τῆς ζάλης ἑορτῆς θορυβώδους καὶ κλειούταν εἰς ὑπνον νυσταλέους τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ὀνειρευομένην ἄνθη καὶ φῶτα καὶ ἄσπρα φαιδρὰ καὶ συγκινήσεις μυχίου. Ὁ θάνατος, σιθόμενος τὴν ἀθῶαν ἐκείνην καλλονὴν, δὲν εἶχεν ἔτι ἐπιθέσει τὴν μελανὴν σφραγίδά του ἐπ' αὐτῆς, ἀπαισίως ἀσχημίζων ἢ παραμορφῶν τὴν λεῖαν του. Μόνον ἡ ὠχρότης, ἡ περιεχυμένη ἐπὶ

τῆς χαριτοδότητος κεφαλῆς τῆς ἐμαρτύρου· ὅτι ἡ κόρη ἐκοιμᾶτο μὲν, ἀλλ' ὕπνον βαθύτερον καὶ μυστηριωδέστερον τοῦ συνήθους.

Ἐλαβεν ὁ Πέτρος τὰς χεῖράς τῆς δεδεμένως δι' ἐρυθρᾶς ταινίας, ἀλλ' ἀφῆκεν αὐτὰς ἀκουσίως περὶ τοῦ σώματος· ἦσαν ψυχραὶ, ὡς μάρμαρον. Ἐμεινεν ἐκεῖ προσβλέπων τὸ ἄψυχον σῶμα, μὴ δυνάμενος ν' ἀπομακρυνθῇ, ὥστε κατεχόμενος ὑπὸ ἀνεξήγητου γοήτρου, καὶ κρατῶν πάντοτε ἀνὰ χεῖρας τὴν λαμπάδα, ἥτις ἔχυνεν ὑπὸ τρομον μαρμαρυγὴν ἐπὶ τοῦ ὥχρου προσώπου τῆς νέας.

Τὸ πτώμα ἐκείνο παρίστατο πρὸ αὐτοῦ θέμα μελέτης ἀνεξάντλητον εἰς τὴν διψαλέαν ψυχὴν του. Οἱ λογισμοὶ τὸν ἐκυρίευσαν πάλιν.

— Μετὰ τινα λεπτά, ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν, θὰ κῆμαι ἀναυδος, ψυχρὸς καὶ ἀναισθητός, ὡς τὸ σῶμα τοῦτο. Δι' ἐμὲ, κατὰστασις τοιαύτη ἔσται ἐπίφθονος καὶ ζηλευτῆ. Τί ἄλλο εἶμαι ἀπὸ καιροῦ ἢ πτώμα, ὅπερ ἡ λύπη καὶ ὁ πόνος ἔσχυσαν πρὸς στιγμὴν νὰ γαλθανίσωσιν; Ἐγὼ ἐρχομαι ἀκουσίως παραιτούμενος τῆς ζωῆς, ἥτις μὲ θαρύνει καὶ μὲ καταθλίβει πλέον ἢ ὅσον τὸ στενὸν μνημα. Ἀλλὰ σὺ, πτωχὸν παιδίον, διατί ν' ἀποθάνης;

Καὶ προσέκλινε μετὰ στοργῆς πρὸς τὸ πρόσωπον τῆς νεκρᾶς, ὡς ἂν εἰ ὑπῆρχεν ἔτι ζωὴ καὶ αἰσθησις· εἰς τὸ ἔπνουν σῶμα καὶ ἠδύνατο νὰ τὸν ἀκούσῃ.

— Ἀγνοῶ τίς εἶσαι, ἐξηκολούθησεν οὐχὶ πλέον καθ' ἑαυτὸν ὁμιλῶν, ἀλλὰ προσέφρων τὰς λέξεις καὶ ἀποτεινόμενος πρὸς τὴν νεκρὰν, ἐν τῷ κόσῳ δὲν σὲ ἐγνώρισα. Πτηνὸν νυκτίβιον καὶ φεῦγον τῆς ἡμέρας τὸ φῶς δὲν ἠδυνήθην νὰ σὲ ἀπαντήσω, χάριεν τοῦ δάσους στρουθίου. Ἡ τύχη συνήνωσεν ἡμᾶς κατὰ τὴν μοιραίαν ταύτην ὥραν, καθ' ἣν σὺ μὲν ἐτάχυσες ἥδη τὰς πτέρυγας, καὶ ἐγὼ ἐτοιμος εἶμαι νὰ συντρίψω τὰ ἀσθενῆ δε-

σμὰ τῆς ζωῆς καὶ νὰ σὲ ἀκολουθήσω συνοδοιπόρος εἰς τὸ μυστηριώδες ταξίδιον, ἐξ οὗ ποτὲ τις δὲν ἐπιστρέψει. Ἀλλ' ἡ μορφή σου μοι λέγει ὅτι εἶσαι νέα, ὡ παιδίσκη, ὅτι εἶσαι ὠραία, καὶ μοι λέγει ἀκόμη εὐγλώττως ὅτι εἶσαι εὐτυχής· διατί λοιπὸν ν' ἀποθάνης;

Ὡ ναὶ! εἶσαι εὐτυχής. Ἡ ὁδὸν δὲν ἐχάραξεν ἀνεξίτηλα ἵχνη ἐπὶ τῆς δροσερᾶς μορφῆς σου· ὁ πόνος δὲν ἔσυνέφεωσεν μὲ πυκνὴν καὶ ζοφερὰν σκέπην τὸ ἄσπilon καὶ παρθενικὸν μέτωπόν σου. Τὸ μερίδιόν σου ἐν τῇ ζωῇ, θάλει καὶ τώρα ἀκόμη καὶ τὰ στολίζει, ὡχρίάσαντα ὑπὸ τοῦ θανάτου, καθὼς δρόσου σταγὼν ἐπὶ κάλυκος ῥόδου μακρυνθέντος. Ἡ ζωὴ σου ἦτο μελωδικὸν ἄσμα χαρᾶς· ἀκόμη ἠχοῦσι περὶξ σου οἱ τελευταῖοι αὐτοῦ περιπαθεῖς φθόγγοι. Διατί νὰ σιγήσῃ τόσον ἔνωρὶς τὸ ἄσμα; διατί ν' ἀποθάνης;

Καὶ ὅμως εἶνε ὠραία ἡ ζωὴ ὅταν ἀπλωταὶ ἄνωθεν αὐτῆς σαπφείρινος ὁ οὐρανὸς τῆς εὐδαιμονίας· ἀκτὶς μυστικοῦ ἡλίου τὴν καταυγάζει καὶ τὴν θερμαίνει· ἡ ἐλπίς στρώννυσιν μὲ ῥόδα μαλακὰ τὴν ὁδὸν καὶ ἡ αὔρα ἠδυπαθῶς προσπνέουσα ψιθυρίζει εἰς τὴν ἀκοὴν ἡδείας καὶ ἐναρμονίους· φράσεις ἀγάπης. Ὡ, πόση στοργὴ σὲ κατεσκέιαζεν ἴσως! Πόσαι εὐχαὶ θὰ ἐπροστάτευον τὸν ἀμέριμνον ὕπνον σου. Καί· τίς οἶδεν; Ἰσως ὄνειρός τις ἀνθοστεφῆς ἀνείλυσεν πρὸ σοῦ τὰς μαγικάς σκηνάς του καὶ ἐνεστάλαξεν ἐν σοὶ τὰς πρώτας ἀμιάντους ἐντυπώσεις τοῦ ἔρωτός. Καὶ σὺ, ὅλα ταῦτα πρὸς οὐδὲν λογισαμένη, προτιμᾷς νὰ ῥιφθῇς εἰς τὰ ἀχανῆ πελάγη τοῦ ἀγνώστου, παραιτούσα τὴν μαγικὴν σκηνὴν τῆς ζωῆς; Ἀλλ' ἔχει θάλασπος ἄρα τὸ μνημα; Ἐλπίς ἐνοικεῖ εἰς τοὺς σκοτεινοὺς κευθμῶνας; Ὑπάρχει συγκίνησις ἐν τῇ ἀναισθησίᾳ; Ὡ, διατί νὰ καταλίπῃς τὴν ζωὴν, διατί ν' ἀποθάνης;

Ὁ! ἀς σ' ἐγνώριζον τοῦλάχιστον πρότερον, ὅτε ἀκόμη ἔφερον ρόδα αἱ παρειαί σου καὶ μεϊδιάμα τὰ χεῖλη σου καὶ πῦρ οἱ ὀφθαλμοί σου. Πρὸς σὲ θὰ προσέφερον τὸ θυμίαμα τῆς ψυχῆς μου, τὸ ἄρωμα τοῦ ἔρωτος, ὅπερ ζηλοτύπως ἐνέκλεισα ἐν ἐμοὶ ἀπὸ τοσούτων ἐτῶν. Λατρεία μου θὰ ἦτο ἡ ἀγάπη σου καὶ μέλημά μου μόνον ἡ χαρὰ σου. Δένδρον, συντριβὴν ὑπὸ τῆς μανίας τῶν λαϊλάπων, ἤθελον τείνει πρὸς σε τοὺς γυμνοὺς κλώνάς μου ὅπως ἀναρριχηθῆς, νεαρὲ καὶ καλλίφυλλε κισσέ. Ἡ καὶν ἀς ἠδυνάμην τὴν ζωὴν ταύτην, ἦν, ὡς φροτῖον ἐπαχθές· πρόκειται νὰ ρίψω μακράν μου, νὰ μεταδώσω πρὸς σὲ, ὅπως ἐκ νέου σκιρτήσῃ καὶ ἀνεγερθῇ τὸ εὐχαρί σου σῶμα, σφριγῶν καὶ ἀκραῖον ἐκ τῆς νεότητος καὶ τῆς καλλονῆς. Ἀς ἠδυνάμην νὰ ἐγγύσω ἐν σοὶ τὸ αἷμα τοῦτο, ὅπερ ὡς πῦρ κυκλοφορεῖ ἐντός μου, τὴν πνοὴν ταύτην, ἥτις ὡς πνεῦμα σίμοεν φλογίζει τὰ ἐντόσθιά μου, ἀφοῦ δὲν ἠδυνήθην ἐνῶ ἔτι ἔζης νὰ παλαίσω πρὸς τὸν φοβερὸν ἄρπαγά σου καὶ νὰ σὲ κερδήσω. Τώρα τί δύναται ἡ ἀνίσχυρος ζωὴ ἀπέναντι τῆς ἀκαταβλήτου ἰσχύος τοῦ θανάτου; Ὁ κόρη μου, διατὶ ν' ἀποθάνῃς;

Χαῖρε, ἀθῶνα νεῖνι! Ἐάν περὶν τοῦ βίου τούτου, ὃν ἀμφοτέροιο σήμερον καταλείπομεν, ὑπάρχῃ τῷ ὄντι βίος ἕτερος, ὑπέρτερος, εὐδαιμονέστερος, ἐάν ἐκεῖ συναντηθῶμεν μετιδύλον, πρόσβλεψέ με εὐμενῶς, ἐνθυμουμένη ὅτι ἡ φωνή μου ἤχησε τελευταία πρὸς σὲ μετὰ συμπαθείας ἐν τῇ γῇ.

Καὶ, κρατῶν ἀνημμένην πάντοτε τὴν δῆδα, ὁ Πέτρος, ἐνῶ ἔξω ἐξηκολούθει μαινομένη ἡ λαίλαψ, ἐκύψεν ἵνα δώσῃ ὄστατον ἀσπασμὸν πρὸς τὴν νεκρὰν κόρην, ἀλλ' ἐνῶ ἐπλησίαζε τὰ χεῖλη πρὸς τὰ ἄχρσα χεῖλη ἐκείνης εἶδεν αἵρνης τὸ ἄπνουν σῶμα συνταραχθέν.

Ἀνετινάχθη καὶ ὠπισθοχώρησε δύο βήματα καὶ ἔστη βλέπων ἐκπληκτος

καὶ περιρραινόμενος ὑπὸ ψυχροῦ ἰδρώτος.

Τὰ ὄμματα τῆς νεκρᾶς ἠνεώχθησαν θραδῶς καὶ ἐφάνησαν δύο ὀφθαλμοὶ ὑελώδεις, ἀλλὰ τῶν ὁποίων τὸ ἀμυγδαλώδες σχῆμα καὶ ἡ μελανὴ κόρη εἰδένονον ὅτι, ἐμψυχούμενοι ὑπὸ τῆς ζωῆς, ἠδύναντο νὰ ἐξακοντίσωσι ἐλέμμη, εἰσδύον καὶ ἐντὸς αὐτῶν τῶν μάλων αὐτῶν μυχῶν τῆς καρδίας.

Ὁ Πέτρος ἔμεινεν ἄκωδος καὶ κατεχόμενος ὑπὸ ἱλιγγοῦ· τὸ ἀπίθανον θαῦμα τῆς ἐκ νεκρῶν ἐξεγέρσεως ἔτελειτο πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του. Οἱ πόδες του ἐκλονίζοντο καὶ ἐν τῇ ταραχῇ του ἀφῆκε νὰ πέσῃ κατὰ γῆς ἡ λαμπάς, σβεσθείσης δὲ ταύτης, εὗρεθῇ πάλιν ἐντὸς παχυλοῦ σκότους.

Πλὴν, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ζόφου, τὸ οὖς του ἤκουσεν εὐκρινῶς στεναγμὸν, ἐξερχόμενον ἐκ τοῦ φερέτρου. Ἡ ἀναρροὺς αὕτη ἀνθρωπίνη φωνὴ ἔκαμιν ἀμέσως τὸν Πέτρον νὰ συνέλθῃ καὶ ἐν μιᾷ στιγμῇ ἀποδιώξας τὸν καταλαβόντα αὐτὸν ἀνεξήγητον τρόμον, ἀνεῦρε τὴν ἐτοιμότητα τοῦ πνεύματος, ἀνεῦρε τὸ καθήκον. Ἡ φωνὴ ἐκείνη τῷ ὑπεμείνησκεν ὅτι ὀλίγα βήματα πρὸ αὐτοῦ ἔκειτο ἀνθρώπινον πλάσμα ἔχον ἀνάγκην τῆς συνδρομῆς του, ὅπως ἐξαχθῇ ἐκ θέσεως φοβερᾶς, ὅπου ἐκ πλάνης εἶχεν ἀφελθῇ. Προφανῶς τῆς κόρης ἐκείνης ὁ θάνατος ἦτο ἀπλῆ νεκροφάνεια. ἦν ἡ ἀμάθεια δὲν εἶχεν ἐξακριβῶται. Ἡ τύχη ἠθέλησεν ὅπως εὗρεθῇ ἐκεῖνος πλησίον τῆς καὶ τὴν σώσῃ.

Ἡ γενναία καρδία του δὲν ἐδίστασεν οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν· αὐθρεῖ ὁ αὐτοκτόνος ἐκεῖνος, ὁ σχεδὸν ἐκτὸς τοῦ κύκλου τῆς ζωῆς εὐρισκόμενος, μετεβλήθη οὐ μόνον εἰς ἄνθρωπον καθήκοντος, ἀλλὰ καὶ εἰς ἱατρὸν.

Καὶ δὲν ἦτο τοῦτο μόνον. Εἶδομεν ὁποῖαν ἐντύπωσιν ἀόριστον καὶ ἀνεξήγητον εἶχε παραγάγει αὐτῷ πρὸ τῶν ὠρῶν ἡ θεὰ τῆς νεάνιδος ἀώρας εἰς τὸν τάφον ἀπαγομένης. Εἶδομεν κατὰ

τόπιν ἡλίκας σκέψεις ἐγέννησεν αὐτῷ καὶ πάλιν ἡ νεκρά, ὅτε εὗρεθῇ κατὰ μόνας πρὸ αὐτῆς. Εἶδομεν πόσον εἰλικρινῶς ἔκτειρε τὸν θάνατόν της καὶ πόσον ἐνθέρμως πύχθη ὁ μισάνθρωπος ἐκεῖνος νὰ ἡδύνατο, παλαιῶν πρὸς τὸν θάνατον, ὡς μυθικὸς ἥρωας, νὰ σώσῃ αὐτὴν ἀπὸ τοῦ ἀρπαλέου ὄνυχας του. Ἡ αἰφνιδια ἐξέγερσις τῆς νεκρᾶς εἰχέτι τὸ φαντασιώδες, τὸ θαυμαστόν. Ἀπελάττιζεν αὕτη τὰ δεσμὰ τοῦ θανάτου, καθ' ἣν στιγμὴν ἐξήνεγκεν ἐκεῖνος ἐκ τῶν σπλάγγων του τὸν εὐσεβῆ του πόθον. Τί ἤθελε νὰ δείξῃ ἡ τύχη μὲ τὴν παράδοξον ταύτην παλιμβουλίαν της;

Εἶχεν ἄρα γε τόσῃν ἰσχυρὸν ὁ πόθος του, ὥστε ν' ἀνακαλῇ ζωὴν ἀποπτᾶσιν; Ἐκάμπτετο ἄρα ἡ ἐμαρμένη καὶ ἡδύκει ἐν τῇ κρισίμῳ στιγμῇ νὰ τῷ χορηγήσῃ ὅ,τι ἀνωφελῶς δι' ὅλου αὐτοῦ τοῦ βίου εἶχεν ἰδεσθῇ καὶ ἐπιζητήσει;

Τρέμων ἐκ τῆς συγκινήσεως ὁ ἱατρὸς ἀνέυρε πάλιν ψηλαφῶν καὶ ἀνῆψε τὴν ἐσθεςμένην δᾶδιν. Ἡ νεκρά ἐκεῖτο ἐν τῷ φερέτρῳ τῆς ἀκίνητος, ἀλλ' ἀνοικτοὶ διέμενον οἱ ἀπλανεῖς ὀφθαλμοὶ της.

Ἐδραμε ταχέως ἔξω καὶ, πληρώσας τὰς χεῖρας ψυχροῦ ὀμβρίμου ὕδατος, ἤρξατο νὰ ραντίζῃ τὸ πρόσωπον τῆς νεάνιδος καὶ νὰ τρίβῃ δι' αὐτοῦ τοὺς κροτάρους. Εἶτα ἐγύμνωσε τὰ παρθένα στήθη της, ἀνοίξας ταυτοχρόνως τὸ μικρὸν παράθυρον, ὅπως εὗρεθῇ τὸ σῶμα εἰς τὴν ἐπαφὴν τοῦ ψυχροῦ ἀέρος. Ἐπειτα εἰσῆγαγε τὴν χεῖρα εἰς τὸν ἀβρὸν κόλπον της, ἐστήριξε τὴν παλάμην ἐπὶ τῆς καρδίας της καὶ ἔστη προσέχων.

Ὅσον ἀκίνητος ἦτο ἡ καρδιά τῆς νεάνιδος, τόσον βιαίως ἐπαλλε τοῦ ἱατροῦ ἡ καρδιά κατὰ τὸ διάστημα τοῦ τῶν ὀλίγων στιγμῶν, αἵτινες διέρρευσαν δι' αὐτὸν βραδεῖαι καὶ ἀπέθαντοι, ὡς νόκτες ἀγρυπνίας. Ὅλος συγκεκινημένος ἐκ τῆς προσδοκίας, τοὺς

ὀφθαλμοὺς ὑπερμέτρως ἔχων ἀνοικτούς, ἀτενεῖς καὶ φωσφορίζοντας, τρέμων ἐκ τῆς ἐλπίδος, εἶχε διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς ἀνεγείρει ἐκ τοῦ φερέτρου τῆς κόρης τὴν ὠχρὰν κεφαλὴν καὶ στήριζε αὐτὴν ἐπὶ τοῦ στήθους αὐτοῦ κύπτοντος, ἐνῷ διὰ τῆς ἐτέρας ἐπεσκόπει ἐναγωνίως τὴν ἐπάνοδον τῆς ζωῆς. Ἡ λαμπράς, τεθεῖσα ἐπὶ κροτοπηγίου, ἐφώτιζε τὴν παράδοξον ταύτην σκηνὴν ὑπὸ τῷ ἀσθενὲς αὐτῆς φῶς διαγράφετο σύμπλεγμα φαντασιώδες, ὑπερβαῖνον καὶ τοῦ τολμηροτέρου καλλιτέχνου τὴν ἐπίνοιαν. Ἀνθρώπος ζῶν ὑπεβάσταζε μετὰ στοργῆς νεκρὸν πτώμα καὶ ἠγωνίζετο ἀπεγνωσμένος κατὰ φοβεροῦ καὶ ἀοράτου πολέμιου περὶ τῆς κατοχῆς αὐτοῦ.

Τέλος ἐκ τῆς ἀφώνου ἐκείνης πάλης ἐξῆλθε μία κραυγὴ· ἀλλ' ἦτο κραυγὴ χαρᾶς καὶ θριάμβου. Ἡ κάμινος τῆς ζωῆς ἐνίκα τοῦ θανάτου τὸν πάγον. Ὁ ἱατρὸς ἤκουσεν εἰς τὴν καρδίαν τῆς κόρης ἀσθενῆ παλμόν.

Ἐπειτα ὁ παλμὸς ἐκεῖνος ἐγένετο ταχύτερος· ἀκολούθως ἐλαφρῶς ἐχωρματίσθησαν αἱ κάτωχορι αὐτῆς παρειαί· οἱ ὀφθαλμοὶ ἐφάνησαν ἐμψυχούμενοι καὶ τὰ χεῖλη ἀποπτύοντα τὸν ἀπαίσιον φιδόν.

— Ποῦ εὗρίσκομαι; ἐψεύρισε μεῖ φωνὴν ἀσθενῆ.

— Πλησίον φίλου ἀφωσιωμένου, ἀπήντησεν ὁ ἱατρὸς, οὗτινος ἡ φωνὴ ἔτρεμεν ἐκ τῆς συγκινήσεως.

Ἡ κόρη ἀνῆγειρεν ἥρεμα τὴν κεφαλὴν, ἐστράφη πρὸς αὐτὸν καὶ θεωροῦσα μὲ ἐκπεπληγμένους ὀφθαλμοὺς ἠρώτησε.

— Τίς εἶσθε;

— Ὁ μόνος ἄνθρωπος, ὅστις ἐν τῷ κόμῳ σὲ ἀγκαπᾶ περιπαθῶς, φίλτατον πλᾶσμα, ἀπήντησεν ἐκεῖνος, περιβάλλων διὰ τῶν βραχιόνων του τὴν ἀγγελικὴν κεφαλὴν της.

Τόσος τῶνος περιπαθείας, τόση ζέσις ἀγάπης ἐνυπῆρχον ἐν τῇ φωνῇ του, ὥστε ἡ κόρη τὸν προσέβλεψε καὶ δεύ-

τερον ἀποροῦσα. Αἱ ἰδέαι συγκεχυμέναι ἀνεκυκλῶντο ἐν τῇ μνήμῃ της, δὲν εἶχεν ἔτι ἀναλάβει τὴν χρῆσιν τοῦ λογικοῦ. Ἐβλεπε τὰ περίεξ ἀντικείμενα ἀπλανῶς, ὡς ὑπνοβάτης. Ἐφερε τὴν μίαν τῶν χειρῶν, ὣν ὁ ἱατρὸς εἶχε λύσει τὰ δεσμὰ, εἰς τὸ μέτωπον, καὶ ἔμεινε πρὸς στιγμὴν σκεπτομένη. Ἀμυδρὰ τις ἀνάμνησις τῇ ἐπῆλθεν αἴφνης καὶ ἐφώτισε τὸ πνεῦμά της.

— Ἐνθυμοῦμαι, εἶπε μὲ φωνὴν ἀσθενῆ καὶ διακεκομμένην, ἤμην εἰς τὴν κλίνην μου ἀσθενής, ἀδύνατος... Μία φίλη μου ἐκάθητο πλησίον μου... ἐδάκρυεν... Αἴφνης ἡσθάνθην ὑπερβολικὴν ἀδυναμίαν... δὲν ἡδυνάμην ν' ἀναπνεύσω πλέον... οἱ ὀφθαλμοί μου ἐκλείσθησαν... ἔπειτα δὲν ἐνθυμοῦμαι πλέον τίποτε.

— Ἀλλ' ἐδῶ ποῦ εὐρίσκομαι; ἐξηκολούθησε μετὰ τινα στιγμὴν, φέρουσα τὴν χεῖρα εἰς τὴν κεφαλὴν καὶ ἐγγίζουσα τὸν νεκρικὸν στέφανον. Διὰ τί μ' ἐστεφάνωσαν μὲ ἄνθη, διὰ τί μ' ἐνέδυσαν μὲ λευκὴν ἐσθῆτα; Ἀ, Θεέ μου! ἐφώνησε προσηλοῦσα τὸ βλέμμα ἐταστικώτερον καὶ παρατηροῦσα τὸ φέρετρον, ἐν ᾧ εὐρίσκετο, καὶ τὰ περὶ αὐτὴν σάβανα καὶ τὰς ἐρυθρὰς ταινίας, δι' ὧν ἦσαν αἱ χεῖρές της δεδεμέναι, μ' ἔφερον εἰς τὴν ἐκκλησίαν! Ἥμην λοιπὸν νεκρά!

Καὶ τὸ μέτωπόν της ὠχρὸν ἦδη ἐγένετο δις ὠχρότερον ἐκ τοῦ τρόμου. Ἐκλείσεις πάλιν ἡρέμα τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἐκλινεν ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ ἱατροῦ. Τὰ χεῖλη της ἐκλείσθησαν ψιθυρίζοντα τὴν λέξιν «νεκρά, νεκρά.» Καὶ τὸ σῶμα ἐκείνο, τὸ μὲν ἀνατιναχθὲν ἐκ τοῦ αἰωνίου ληθάργου, ἀνέλαβε τὴν ἀκίνησίαν τοῦ πτώματος.

Ὁ ἱατρὸς ἠκολούθησε μετ' ἀπεριγράπτου ἀγωνίας τὴν νέαν τῆς σκηνῆς ταύτης φάσιν. Ἠννόησεν ὅτι ἡ κρίσις ἐπανήρχετο βιαίως καὶ ὅτι ἂν μὴ εὕρισκεν ἀντιμέτωπον τὴν ἐπικουρίαν τῆς ἐπιστήμης, ἡδύνατο νὰ ᾔσκηται φονικὴ ἢ ὑποτροπὴ της.

Οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἐδίστασε πλέον.

Ἐκλινε πρὸς αὐτὴν καὶ τῇ εἶπε

— Καὶ ἂν ἐπρόκειτο ἔτι νὰ κατέλθω εἰς τὸν Ἀδην, ὡς ὁ Ὅρφεὺς ἄλλοτε, θὰ κατέλθω ὅπως σὲ σώσω.

Ἐπειτα περιέβαλε τὸ σῶμα διὰ τῶν βραχιόνων του, ἀφοῦ περιετύλιξεν αὐτὸ διὰ τῆς ἐπιταφίου θρόνης, ὅπως τὸ προφυλάξῃ ἀπὸ τῆς βροχῆς, τὸ ἀνήγειρε καὶ, σφίγγων τὸ ἐλαφρὸν φορτίον εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ, ὥρμησεν ἐκτὸς τοῦ ναοῦ.

Εὔρε πάλιν τὸ βατὲν τοῦ τοίχου μέρος καὶ διὰ θαυμασίας δεξιότητος καὶ βώμης κατῴρθωσε καὶ πάλιν νὰ διασκελίσῃ αὐτὸ, ἀναρριχηθεὶς διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς, ἐνῷ διὰ τῆς ἐτέρας ἐσφιγγεν εἰς τὸ στήθος τὸ πεφλημένον φορτίον.

Ἐνῷ δὲ ὁ οὐρανὸς ἐφλογίζετο ὑπὸ τοῦ πυρὸς τῶν ἀστραπῶν καὶ οἱ κεραυνοὶ ἐκυλίσσοντο σμερδαλέοι καὶ ἡ βροχὴ ἐπιπτε κατὰ κρουνοὺς, ἐκείνος, εὐρεθεὶς ἐν τῇ ὁδῷ, ἐτράπη μὲ βῆμα ἐσπευσμένον πρὸς τὴν κατοικίαν του.

Τὴν ἐπαύριον λίαν πρωτὶ ἐγερθεὶς ὁ νεκροφύλαξ ἠπόρησεν ἰδὼν τὴν θύραν τῆς ἐκκλησίας ἀνοικτήν· εἰσῆλθεν ἐντὸς καὶ ἔμεινεν ἐμβρόντητος ἰδὼν τὰ φέρετρον νεόν.

Ἐνεθυμήθη τότε ὅτι καθ' ἣν στιγμὴν ἐμαίνετο φοβερὰ ἡ ἐκσπῶσα θύελλα, ἐξυπνήσας ἐκ τοῦ τρομακτικοῦ πατάγου τῶν κεραυνῶν, ἐνόμισεν ὅτι εἶδεν, μέσον τοῦ μικροῦ παραθύρου τοῦ οἰκίσκου του, ὑπὸ τὴν λάμπιν τῶν ἀστραπῶν, ἄνδρα μελανέμονα, φέροντα ἀνὰ χεῖρας λευχειμονοῦν σῶμα καὶ διασκελίζοντα τὸν τοῖχον. Ἀλλὰ τοῦτο ὁ νοῦς του, βεβαρημένος τὴν ὥραν ἐκείνην ἐκ τοῦ ὕπνου, ἐξέλαθεν ὡς ἀπᾶν τὴν τῶν ὀρθαλμῶν, ἢ ὡς συνέχειαν διακοπέντος ὀνείρου. Πλὴν ὅτε τὴν πρωΐαν ἀνεκάλυψεν ὅτι ἔλειπε τὸ πτώμα, κατελήφθη ὑπὸ ἀπεριγράπτου τρόμου, πεισθεὶς ὅτι εἶχεν ὑπόστασιν τὸ φαντασιώδες ὄνειρόν του.

Ὅπως δὴ ποτε, ἐπειδὴ ἐσκέσθη κατόπιν ὅτι, γνωστῆς γενομένης τῆς ἐ-

ξαφανίσεως τοῦ πτώματος, ἡδύνατο νὰ προκίψῃ τι δυσάρεστον εἰς αὐτὸν καὶ, φοβούμενος τὴν καταδίωξιν καὶ τὴν ποι- νὴν, ἔκρινε καλὸν νὰ παρασιωπήσῃ ἐν- τελῶς τὸ γεγονός. Ἐσυρε λοιπὸν τὸ κενὸν φέρετρον καὶ ἔρριπεν αὐτὸ εἰς τὸν ἐσκαμμένον ἤδη τάφον, ὃν ἐπέ- χωσε διὰ χώματος κατόπι, καὶ εἰς οὐδένα ἔκαμε πλέον λόγον περὶ τοῦ συμβάντος, πληρέστατα αὐτὸς πεπει- σμένος ὅτι ἡ ἐξαφάνισις ἐκείνη εἶχε βεβαίως ὑπερφυσικὴν τινὰ αἰτίαν.

Ἡ οἰκία τοῦ ἱατροῦ ἀπὸ τῆς ἡμέ- ρας ἐκείνης διέμεινε κεκλεισμένη, αὐ- τὸς δὲ μετὰ τοῦ γηραιοῦ ὑπηρετοῦ ἐ- γέγοντο ἄφαντοι. Οἱ περίεργοι πολλά- κeis συναζήτησαν καὶ ἀνείλιξαν τὸ θέμα τοῦτο, ἀλλ' οὐδεὶς ἡδυνήθη ν' ἀνα- καλύψῃ τι.

Μετὰ τινὰ καιρὸν οὐδεὶς πλέον λό- γος ἐγένετο ἐν τῇ μικρᾷ πόλει περὶ τοῦ μυστηριώδους ἱατροῦ.

(Ἐπεται συνέχεια)

Κ. ΣΑΘΑΣ καὶ ἡ ΕΠΤΑΝΗΣΙΟΣ

ΠΟΙΗΣΙΣ

(Συνέχεια)

Δὲν προτιθέμεθα βεβαίως νὰ καλύ- ψωμεν ὁλοκλήρους σελίδας τοῦ Ζα- κυνθίου Ἀνθώνος, γράφοντες περὶ ἑλληνικῆς γλώσσης, διότι ἱκανὰ ἄχρι τοῦδε ἐγράφησαν ὑπ' ἀνδρῶν, ἐ- πιφανῆ κατεχόντων θέσιν εἰς τὸν κα- θόλου φιλολογικὸν κόσμον· τούτοις ὅ- μως ἐπόμενοι ὀλίγα τινὰ μόνον σκο- ποῦμεν νὰ εἴπωμεν, σχετὶν ἔχοντα πρὸς τὸ ἡμέτερον θέμα.

Ἐπὶ τῆς βυζαντινῆς ἐποχῆς πᾶσαι αἱ ἐπιστῆμαι παρήκμασαν, ὃ δὲ πνευ- ματικὸς αὐτῆς ἀγρὸς, ἀμελῶς καὶ ἐπι- πολαίως γεωργούμενος, ἀπέβαλεν οὕτω τὴν παραγωγικὴν του δύναμιν, ὥστε

οὐδεὶς γενναῖος καρπὸς παρήγετο, οὐ- δὲν νέον ἐπιστημονικὸν πόνημα ἀνε- φαίνετο, παρέχον προσθήκην τινὰ εἰς τὰς προτέρας ἐπιστημονικὰς γνώσεις. Πᾶσα σχεδὸν ἐπιστημονικὴ ἐνέργεια πε- ριωρίζετο εἰς ἐγχειρίδια καὶ ἐπιτομὰς, εἰς ἐρμηνείας, ὑπομνηματισμοὺς καὶ σχολιάσεις τῶν ἀρχαιοτέρων ποιημά- των· ἡ δὲ ποίησις, ἡ γλυκερὰ αὐτῇ καὶ παρήγορος τῆς καρδίας φωνή, ἀπο- βαλοῦσα τὴν ἀρχαίαν αὐτῆς πτέρωσιν, ἡσχολεῖτο εἰς ταπεινά· καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀτελεῖς μιμήσεις ἀρχαιοτέρων ἐλ- ληνικῶν ποιημάτων. Καὶ εἰκότως· διό- τι, ὅταν λαὸς ὅλος καταπιέζεται, φέ- ρων σιδήρεον ἐπὶ τοῦ τραχήλου κλοι- οῦν, πᾶσα δ' αὐτοῦ ἡ προσοχὴ ἐπισπά- ται ὑπὸ τῶν κατεχόντων αὐτὸν κινδύ- νων, πῶς δύναται νὰ τηρήσῃ τὴν ζω- ρὰν ἐκείνην τοῦ πνεύματος δρασιν καὶ τὴν ἐλευθέραν πτήσιν τῆς φαντασίας, ἐξ ὧν γεννᾶται ἡ ποίησις; Τοιαῦτα λοιπὸν τὰ αἰτία, δι' ἃ παραγωγικῶς αὕτη ἀπεμαρᾶνθη κατὰ τοὺς πολυστε- νάκτους τῆς δουλείας τοῦ γένους χρό- νους. Οὐχ ἥττον, καίπερ ἀπομαραν- θείσα, δὲν ἀπέθανεν ἐντελῶς. Μαρτύ- ρια δὲ τῆς ζωῆς ταύτης κατὰ τὴν ἀ- θλίαν καὶ φρικώδη ἐκείνην ἐποχὴν ἔ- χομεν ποιήματά τινα, ἅπερ, εἰ καὶ πολὺ διάφορα ἀλλήλων κατὰ τε τὴν γλῶσσαν καὶ τὴν ἀξίαν, οὐδὲν ἥσσον διακρίνονται ἐπὶ βαρβαρότητι λεκτικοῦ, ψυχρολογικῇ στιχουργίᾳ καὶ δουλικῇ ἀπομνήσει Ἱταλικῶν ποιη- μάτων, π ρ ο σ ὄ ν τ α, ἅτινα δ κ. Σά- θας εὐηρεστήθη ν' ἀποδώσῃ μόνον εἰς τὴν Ζακύνθιον καὶ Κερκυραϊκὴν ποί- ησιν. Καὶ ἄν δ κ. Σάθας ἐπετίθετο ἐν μ έ ρ ε ι κ α ι ο ἐ π ι φ υ λ α κ τ ι κ ῶ ς κατὰ τῆς Κερκυραϊκῆς καὶ Ζα- κυνθίου μόνον ποιήσεως, ἀναμφηρίστως θὰ ἐτηροῦμεν σιγὴν νεκρικὴν. Ἀλλ' ὃ κ. Σάθας ὑπερέβη τὰ ἐσκαμμένα καὶ πολλάκις ἐξετόξευσεν, εἰ καὶ ἀδίκως, κατὰ τῆς νήσου ταύτης τὰ δηλητη- ριῶδη βέλη του, μηδὲλως, ὡς μὴ ὤ- φειλε, σεβασθεῖς τὸν φίλον καὶ εὐερ-